

Motet 1

Tr: Midőn először érkezett hozzám Ámor, akkor a legédesebben vonta szerelembé szívemet, megajándékozva engem egy tekintettel; s egy nagyon szerelmes érzést és édes gondolatot adott nékem, köszönetet és nem visszautasítást várva. De merészséget soha életemben nem akart adni: így arra vitt, hogy merészség híján a legszerelmesebb gondolatokkal telve a vágy ereje kinná fordítsa örömemet. Ó, jaj! És nem tudom elérni, hogy segítsen rajtam Ámor, ki oly keményen bilincsben tart és nem menekülhetek: mást nem akarhatok, mint kegyét várni alázattal, eltűrve mindezt a fájdalmat. És ha a hűséges szerelem együttérzéséből szépséges testű édes hölgyem majd barátjának nevezze: tudom, igazán, hogy végtelen örömben lesz részem, Ámortól, rossz cselekedetei jóvátételeként. Ám hölgyem túl hosszán várakozik, és oly örülden szeretem őt, viszonzásra nem merem kérni: mert jobb a közeli viszonzás reményében élnem, hisz az elutasítás megölne engem. Ezért mondom hát sóhajtozva: nagy örültség ennyire szeretni – hisz ettől az édes keserűvé válik.

T: Hatalmas keserűség

M: Szerelem és tökéletes szépség vet kétségbe és készlet teljesen elrejtőzni, és igaz vágyak, mik engem, édes szív, a feléd való örök szeretethez kötnek. És mikor ily nemesen szeretek: viszonzást kérek tőled, hadd kapjam hát meg azt – nem fogja dicsőségedet csökkenteni. Mert jobban esik így szenvednem – sőt akár meg is halnom, ha az lenne inkább kedvedre – mintsem hogy vágyban, ténylegesen, vagy akár csak gondolatban is uralkodjak fényességed felett.

Motet 2

Tr: Minden test, aki a nagy szerelemből menedéket keres, ha okos, meghajol, s ez így van jól, ha szívét valóban kimozdítani akarja. Így szabadul meg az enyém is – kit a természet formált, és a természetnek akar kellően engedelmessé válni, s annak, ki épp a legfájóbb ponton sebezte meg – mert épp hogy nincs őbenne irgalom a fájdalom iránt, mit viselek; hagy vágyban szenvedni, amikor látom visszatükröződni elbűvölő erejének édességét, akiért szívem odavan és lángban áll. És ahogy Ámor elszenveteti velem kártételeit, anélkül, hogy tehetnék vagy szólhatnék ellene: már csak a segélykiáltás maradt számomra, s a fájdalomaimra való hivatkozás tiszta hölgyem előtt; hisz igazán kaphatnék viszonzást őtőle szolgálatomért, ebben bizonyos vagyok. Amint mondják, világosan: „jobb örömbé kerülni, kérésre nyitva szánkat, mint csak szenvedni hallgatva, és azután meghalni”.

T: Sójajtozom

M: Sójajtozó szívvel, fájdalmasan sírok – és jó okom van rá: mert amikor merészen megnyugodtam nagy fájdalomban, azonnal el kellett hallgatnom. Hisz szemlátomást annyi kétségbe ejtő elutasítást kaptam, mi megrikat; és ellenségem, a Veszély oly nagyon környékez, hogy Ámor meg kell hogy mentsen – azzal, hogy kedves hölgyemtől hamarosan viszonzást kell kapnom – avagy szenvedve halok meg.

Motet 5

Tr: Bárki kérdezte, mi van velem, hogy nem énekelek, és szívem nem vidám, ahogy általában élni szoktam, víg kedéllyel, azt feleltem: „bizony, nem vagyok rá képes”. És elmondtam, hogy szívem mélyén túl sok a súlyos gyász, mit mi sem enyhít. Mert míg szüntelen azon járnak gondolataim, hogyan tehetnék Ámor kedvére, s semmi áron nem gondolnék semmi örülségre, jól tudom, hogy nagybecsű hölgyem, kit oly erősen félek, kegyetlen szívvel egyetlen pillantással ítélte halálra engem. Mert amikor szép tekintetét látom, édes ígéret képét mutatja nékem, azt, hogy emlékezetében tart engem – így látom – s hogy elúzi a fájdalomamat, mi százszor erősebb annál, mit bárki más okozhatna, hiszen elképzelhetetlen annál az elutasításnál súlyosabb kárt okozni, mit ő küldött szívemnek. És így mindennél jobban szeretem őt, ha Isten örömet ad benne – nem jogos hát a harag? De bizony, jogos; de semmiért, mit csak látok, el nem menekülnék e veszélyből, mert teljesen hölgyemé vagyok, elkötelezettségemet meg nem változtatnám, hiszen a reménység az én védelmem; és, mint köztudott, Yvon, az oroszlánherceg is szolgálat, és nem pedig vitézkedés által győzte le a nagy vad oroszlán szerelmét.

T: Legyen meg a te akaratod

M: Aki jobban szeret, többet tűr, és jobban megviseli a kemény élet – s a mértéktelen szerelem terhel meg legjobban; és a baj, mire nem ad orvosságot a hölgy, a jól-létet rosszra és hitványra fordítja. Ó, Istenem: miért nincs joguk az úrnőknek, hogy azokat válasszák megvetés nélkül, kiknek ragaszkodó szívét megebezték szerelemmel! Ha így lenne, bizony, akkor a most szeretett férfi helyett a most gyűlölt lenne a kedves.

Motet 6

Tr: Senki sem volt, kinek elsírhattam volna egyetlen rémes helyzetet sem, mit Ámor rám mért, így hát panaszkodnom kell szüntelen: mert amikor először lettem szerelmes, nagy-merészen magamban semmit sem hagytam, mi a fájdalomtól távol tarthatott volna; ám az, ki engem leginkább megörvendeztetett, s ki az öröm reményét adta reám tekintve, mit sem szólva, mit sem téve elment tőlem; majd börtönbe vetett, oda küldött a lángoló vágy által, mi annyira rám támadt, hogy ha csak bennem egy kevéssel is nagyobb lett volna, nem is élhettem volna jószágos hölgyem nélkül, ki innen meghalás nélkül kivezetett. Így igaz: mert a gyengédség és irgalmasságban a figyelmességben megjavul.

T: És örvendezik a ti szívetek

M: Kezdetben a szerelem minden szeretőt megörvendeztet, ám később jutalmát csökkenti: mert egyetlen szerető sem tudja a nemes hölgytől elnyert örömteli javakat szolgálni. De az, ki vágyban él, és a jó Ámor őt észreveszi: még többet is kap belőle, ha az öröm őt arra méltatja. Ezért hát senkinek nem kell visszavonnia magát a nagy szerelemből, hacsak Ámor túl sok szenvedéssel nem sújtja.

Motet 7**T: Meghalok térted**

Tr: Úgy formáltam szívemet és gőgömet, kedvesnek tartván azt, ki megtévesztett, és hitványnak azt, ki engem szeretett, hogy elmulasztottam Ámor legédebb, a szétesett szíveknek kegyelemből beígért javait, az öröm újjáéledését – ezért szenvedek. Ó, jaj! Így megcsaltam bolond szívemet, mert egy nap sem mertem magamat szerelembe vinni, szívemet elmozdítani hűséges barátom felé, ki engem jobban szolgált és szeretetett másnál. Tudom hát, hogy már más szeret, ki vidáman viszonzva szerelmét, őt elfogadta. Pedig hogy is hasonlíthatna engem máshoz, mikor úgy szeretem, hogy jobban szeretni nem lehet. De már késő: nem nyerhetem vissza szerelmét; és így félek, hogy ha megnyílnék felé, nem méltatna egy tekintetre sem, meg sem hallgatna gőgöm miatt, mi túlságosan lázas örületbe vitt. Ha elrejténém őelőle fájdalmamat, forrón szerelmes lelkem vágyait, testem elnyomását, szívem tévedését, az végemet okozná. Inkább elmondanám fájdalmamat, minthogy így meghaljak, a tökéletes élvezet öröme nélkül; Erről beszélve senkit sem vádolhatok, hisz a szerelem, hogy beteljesítse a szükségleteket és vágyakat, minden mértéket és értelmet átlép.

M: Ó, jaj! Hamarosan meghalok, oly kemény halállal, amint a szép Narcissus halt, kinek szíve oly gőgössé lett – mert minden emberi teremtménynél tisztább volt szépsége – hogy a szerencsétlen meghallani sem méltóztatott semmit, észre sem vette Echót, aki miatta keserű és sötét halált halt. De a jó Ámor, biztos szerelemmel elérte, hogy megszerette és értékelte árnyékát, és viszonzta vonzalmát, amint kérte, meghalván a lángolásban. Ó, jaj! Így félem halálot, mert barátnőmtől nem jön semmi, mintha szívéből szeretne, vagy segítséget akarna nékem nyújtani. Tán míg én szeretem, ő gyűlöl? Íme, ilyen a női természet.

Motet 9**T: Vadállat**

Tr: Minden kevélységnek és gonoszságnak forrása, Lucifer, te, aki csodálatos külsővel felékesítve a magasba emeltté a trónusok fölé; egykor vad sárkány, aki kimondani merészelted, hogy északon akarsz magadnak trónt állítani s műveidben a magasságbelihez hasonlóan akarsz viselkedni. De nagy vadsággal teli kevélységednek hamarosan ellenszegült a legigazságosabb bíró. Megsemmisíti elsőségedet; hamarosan a magasból a mélybe taszítva látod magadat a bűn miatt. Most a legmélyebb pokol fölött uralkodol; barlangokban és odúkban rejtőzöl büntetések közt és örök halálküzdelemben. tetteidben hamisság és csalás, minden jóval szemben fegyverrel támadsz; felnagyítod a bűn gonoszságát, amely Ádámot az alvilági börtön kemény büntetésében tartotta. De Mária, a szűz, a malasztal teljes, szülöttje által megszabadította őt ebből a nyomorból, kérem őt, növelje a gonoszok bosszúságát és büntetését és vezéreljen minket a boldogsághoz, melyet számunkra kijelölt.

M: Ó, irigység vadsága, ki a magasságot ostromlod és a mélységben fetrengsz! Miért lakozol közöttünk? Bár szószátyárkodásod édesen szól hozzánk, de annál kegyetlenebbül szúr belénk hátulról, mint skorpió a mérgével: az Iskarióti hamisságát rejt. Az Isten fia adja meg neked kijáró jutalmadat.

Motet 12**T: Szabadíts meg**

Tr: Ó, jaj! Miért nem látnak soha szemeim hölgyem részéről örömteli fogadtatást, miért élek ily mártírságban, hogy öröm helyett csak haragot ismerek? Ámor sosem akar engem azzal gazdagítani, hogy reményem lehetne az öröme; már azt sem várhatom, hogy ne legyen köröttem minden lehangoló. Legnagyobb kincsem e helyzetben, mikor hölgyem látja, hogy vágyom inkább megvakulni, minthogy testem vagy szívem más hölgyet szeressen. Mert hölgyemet meglátva kegyetlen halált és fájdalmas életet nyertem, hisz sem irgalomban, sem viszonzásban nem részesít kemény szíve. Ó, jaj! Hölgyem gyűlöli lovagságom és egészségem, amint én szeretem az ő dicsőségét és szépségét; és ha őt szolgálatom oly féltő szívvel, hogy semmit sem kérek tőle, csak imádom őt. Hisz gyakran vágyunk arra, mit nem birtokolni képtelenek vagyunk. Inkább eltűröm hát fájdalmamat, hogy ő, megnyílván még keményebb lesz velem, abban a tudatban, hogy merészelted az ő szerelmét kívánni, miközben ő sosem lesz az enyém. S őt úgy szeretem, hogy ha csak egyetlen kívánságom lehetne a világon, akkor azt kívánnám, hogy a szerelme mindazt jutalmazza, aki csak úgy szereti őt, mint az én szívem. Így bizony nagy nyomorúságban vagyok, mert pont arra vágyom, mi legjobban megterhel: nem panaszkodhatom hát arra, mit eltűrök, mikor mindenekfelett szeretem azt, aki nem ad nékem megnyugvást.

M: Szomorú szívvel panaszkodom énekemben: mindig készen szolgálva elepedek, a tisztas kinézet mögött teljesen össze vagyok törve, és kegyetlen bukás a jutalmam. Nevetségessé teszed magad, Fortuna: értelem nélkül nyújtod a kedvezésed és a színaranyat a gonoszoknak, a jóktól viszont elveszed a nevetést és elviszed a javaikat. Megvetvén a vak Fortuna utálatosságát imádságra és bűnbánara adom magam, hogy a bűn szennyétől a kegyelemmel megmosva halálotkor elnyerjem a dicsőséget.

Motet 13**T: Rom**

Tr: Oly gyengéden vonzott magához a szép fogadtatás és édes kinézet, a drága, szerelmesnek tűnő, nevető tekintetű arc, mi annyira hat rám tetszetős megjelenésével, hogy a bennem lévő fájdalom miatt fel kell kiáltanom gyönyörű hölgyemhez. Ó, jaj! Hát így húztak engem a halálba, mintha ellenség lennék, megzavarva azzal, hogy barátnak hittem magamat, a nyakamat ölelő karral, pedig csúnyán elárulva. Mert a szemek, hogy megláncoljanak, nevetve bíztatnak engem és viszonzást ígértek; látszólag bátorították menekülésre hajló féltelmemet és merészséget adtak, szép szavakra készítették és fájdalmam felejtésére. Ám a halált vonszolni, belevonatni ily rossz meghurcoltatásba, elszenvedni az ellenem tetteket, könyörtelen visszautasítást kapni egy gögös szívtől – ez engem romba dönt: pedig nem teszek mást, csak tisztán szeretek.

M: Ha majd nagybecsű hölgyem – kit szolgállok s nagyra tartok – megismeri a kemény fájdalmat, mit lelkem hordoz, mi oly gyakran gyarapszik amiatt, hogy az ő szerelmét nélkülözniem kell; amiatt, hogy tekintetének ereje engem legyőz; nemes édessége és gyönyörű nevetése miatt is. Hisz kedves javai uralkodnak rajtam és sírásban tartanak – miközben tudja hölgyem, hogy imádom kecses orcáját és szeretem őt magát is, minden rossz gondolat nélkül.

Motet 15**T: Láttam az Urat**

Tr: Ámor, akinek hatalmában áll elfogadtatni velem örömet és sötét halált egyaránt, nem kegyeskedik hölgyembe plántálni az akaratot, hogy engem megsegítsen. Nem bírok hosszan kitartani, mert hüén szeretni vagy vidáman, rossz gondolatok nélkül szolgálni, bölcsen visszahúzódni nem esik kényemre s nem áll arányban nagy fájdalommal; így a legalázatosabban szenvedem el s túróm szívem meghurcoltatásait, abban a hiszemben, hogy rövidesen meghalok fájdalmasan gyászomban és lángolásomban, így nyerek nagyobb viszonzást és megnyílást tiszta hölgyemtől. De mindezzel a borzalommal szenvedem el Ámort, ki főnököm, pedig sem értelem, sem jog, édesség, jóság, szabadság, báj vagy könyörület áll felette kegyetlenségének, így uralkodik és tartja jámbornak tűnő testben a szívet, mi telve van keménységgel és álcázással, elutasítással, mi megtagadta tőlem a táplálék reményét, és veszéllyel, mi ok nélkül kegyetlen és súlyos velem – dolyfe által vitt engem nyomorba.

M: Hamis látszat csalt meg, tartott reményben, hogy az örömben viszonzást remélhetek – mit én, mint bolond alkottam meg magamban és helyeztem belé minden bizalmamat, szerelmes vágyamtól hajtva. Ó, jaj! Félrevezettem magamat, mikor emlékek dédelgetésére fordítottam időmet s erőmet; nem vettem figyelmembe sem fájdalmamat, sem káromat, így hagytam el magamat.

Motet 17**T: Mindennél gyönyörűbb**

Tr: Midőn az igaz, égő vágyból született, lángoló szerelem ural el egy lánykát akkor, amikor ott az idő őt szeretni, s igazi szerető kéri, próbára tett hittel, mely hűségnek bizonyult – akkor ő a férfinak adja magát, oly tökéletes egyesülésben, hogy nemcsak, hogy ketten egy létté válnak, egy szívvé, egy gondolattá, hanem gyönyörük hosszú lesz, szerelmük megkezdődik. S ha jön másvalaki, és csodálkozik, hogy a férfi szerelemben ejtette a lánykát, ki őt már elküldi, s ő, szerelmi hevültségében hamis szerelemről beszél, mert nem kapja meg a vágyott viszonzást: még ha a legkeményebb vihart éli is meg, akkor sem kárhoztathatja érte Ámort, sőt, épphogy dicsérnie kell érte: mert a lányka rendelése szerint töretlenül követte a természetet, mely őt kiformalta. Hisz aki kétszer akarná eladni ugyanazt, az leszarja a kereskedést.

M: Ó, tökéletesen arányos rend, amely a Természet kormányzásában az oksági láncolat által egyöntetű összekapcsolódást artasz fönn, amelyről érvek bizonyítják, hogy nem szenved törést, jóllehet a Szerelem a te leányod, s [mégis] megveti a mértéket, mivel mézzel beharmatozva jelenik meg, később [azonban] égő sebet okoz, azoknak, akik nem kívánják őt, olyan szelíd természetet adva, amely egyedül kedves nekem, és egyben annyira kemény hozzám, csodálkozva panaszolom, földhöz vágott elmével, az efféle nemzést.

Motet 19**T: Krisztus által megtisztelt**

Tr: Vértanúk imádvá tisztelt gyöngye, Quintinus, bölcsesség, aki megveted a vad zsarnok istentelen, harcias szavait, amint rettenetes kínzások előkészítésére ad parancsot; aki római szenátorok ősi nemzetségéből [származva] Rictiovarus fenséges ítélőszéke elé vágyakozol, és engedelmesre (?) fordítod Amiens népének [szigorú] szemöldökét a magad buzgalmával és [ehhez] társuló alázatoddal; aki azt akarod, hogy a legyőzötteknek a vértanúság illatával édessé [legyen] a kinszenvedés és a [forró] olaj [miatti] sérülés, amelyek bénulást okoznak. Akinek könyörgésére megvilágosodás (?) adatik a vakoknak és minden beteg vétkeiket megtisztító kegyelem, a sánták betegségtől elnehezült lábai a szépség szeretete miatt fürgék [lesznek és] visszanyerik épségüket. Akinek jelenlététől fénylik Vermandois tartomány; aki által irigység, fősვნყնყնყն elmúlik, torkosság, bujaság, harag, gög, jóra való restség és minden más ártalmas baj [megszűnik]; aki által feléled a türelem, a hit, a remény és az okosság; aki által jussunk a mennyek fényességes palotájába, ahol béke van és dicsőség.

M: Gondosan kutassuk Quintinus dicséreteit; együtt örvendezve vigyük könyörgéseinket az Istenség elé. Csodálatos életű volt, megvetette a gonosz dolgokat; Isten előtt dicséretes volt, kiérdemelte, hogy felkarolják. Kristálytisza forrás volt a keresztlőedény (?) nemes a pásztor/zarándok (?); a lelkekbe Istentől törekeny finomság áradt. Az őt legkedvesebben tisztelőkk kellemesen fognak örvendezni; a legnemesebben éneklők édesen fognak dicséreteket zengeni.

Motet 20

Tr: Sokkal szebb, mint a szépség, és jobb, mint lehet jószág: mindezekkel teljes, nyilvánvaló, hogy jónak és szépnek kell lennie – így látom – kire vágyam irányul s kit szeretek minden hátsó szándék nélkül. Ezért szeretem őt: mindezt az ő szépségében fellelve, ebben találok minden bajomra gyógyulást, vidámságot, nyugalmat, jóvátételt és segítséget az összes nyomorúságomban, melybe a vágy erőltetett be – bár ő ezekről mit sem tud. Mert minden öröm és jó én bennem az ő bájából származik, pusztán abból, hogy ő eszembe jut: más javakat tőle nem kapok. Így kérem hát Ámort, egyezzen bele, hogy mivel én jobban szeretem hölgyemet, mint ő engem, fogadjon ő ezért kedvesévé. Amen.

T: Nem vagyok egészen biztos benne, hogy van barátnóm; de hűséges szerető vagyok.

M: Értékel felvértezett szépség, s nyughatatlan, napról napra növekvő vágyak, gyönyörben és édességben lángolás, serkető édes tekintetek, telve szerelmi ígérekkel, reménnyel, örömmel, gyengédséggel, az édesség érintésével – ezek teszik, hogy minden hölgyek virágát szeretem. Adjon hát nekem az Isten kegyelmet és erőt, hogy a szerelem akarására és dicsőségére őt szolgálhassam, minden bolondság nélkül. Amen.

Motet 21

Tr: Krisztus, ki fény vagy és nap, hívők békessége, jöjj el! Te, bőszült-ség lecsendesítője, határtalan édesség, kelj fel! Most hatalmaddal taszítsd le a rablókat, kik minket kínoznak. Amint atyáink élete visszaadatott általad egykor; kik nélküled magukat megvédeni képtelenek voltak, ám hozzád kiáltottak, erős Isten; éppígy vigyázz, hogy el ne érjenek, kik a közelgő harcban megtépnek minket! Védj meg az irtóztató halál kötelékétől, kinek már kapujában vagyunk. Tartsd meg sértetlenül örökséged népét, testvéreid ügyét kormányozd! Ki a rosszat magadról leválasztod, ne tagadd meg a segédelmet az igaztótól! Törvényhozóként leplezd le az árulót, kinek tekintetét elfeded. Vigasztaló, Dánielt meglátogató, és ifjak megmentője a kemencében, Habakuk által megerősítő: harcolj értünk, és bocsáss el minket békességben!

T: Közel a szorongatás, és nincs, ki segítene

M: Jöjj, teremtő lélek, halld meg a sírók panaszát, akiket a nyomorult nép semmirekellő módon tönkretett, Jöjj, siess! Már erőnk megfogyatkozott, és az emberi nyelv nem elegendő elbeszélni a gyalázatot, mit a tébolyodottság, a megosztottság, a kapzsiság, a hitetlenség okozott nekünk, sírásunkban már azt is elmulasztjuk, amit tennünk kellene. Nemcsak hogy körülvesz minket az ellenség, hanem házunk népe is rablókká lett: mint a leopárd, oroslán, farkas, kánya, sas, megragadnak minden csúszó-mászót. Megeesznek minket, fekélyeseket. Szemeinket rád emeltük: veszítsd el e rabló népet, Jézus, idők megváltója, és add nekünk békédet!